



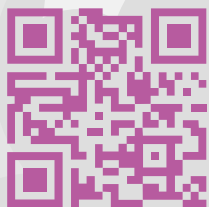
سیب ترش

بزرگترین مرکز مشاوره ای و آموزشی کشور

نسخه ۲۰

LEVELUP

جامعه شناسی ۱



دانلود اپ سیب ترش

سیب ترش در صفحات مجازی



SIIBTORSH



SIBTORSH.OFFICIAL



مرکز کنکوری سیب ترش

مدیر آموزشی : دکتر احمد رضا ورمزیار

سیب ترش : بزرگ ترین مرکز آنلاین کنکوری

نسخه ۲۰ : سوالات لول آپ

جامعه شناسی ۱ : مثل آب خوردن ۲۰ بگیر

مدیر دپارتمان جامعه شناسی : شکيلا سيارفر

فصل اول: (زندگی اجتماعی)

درس اول: کنش‌های ما

۱) چهار معنی متفاوت کنش «بوق زدن» را بنویسید.

۲) کنش وضو گرفتن از نظر امام رضا (ع) سه پیامد دارد، آنها را بنویسید.

۳) تفاوت‌های پیامدهای ارادی و غیرارادی را بنویسید.

۴) بوق زدن به عنوان یک کنش چه معانی‌ای می‌تواند داشته باشد؟ (اشاره به سه معنا)

درس دوم: پدیده‌های اجتماعی

۵) چرا وقتی راننده‌ای پشت چراغ قرمز می‌ایستد، یک کنش اجتماعی انجام داده است؟

۶) ارزش‌ها و هنجارها چه وظیفه‌ای در جامعه برعهده دارند؟

۷) چرا پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند؟

۸) میان کنش اجتماعی از یک سو و هنجار و ارزش اجتماعی از سوی دیگر چه رابطه‌ای وجود دارد؟

۹) «ایجاد امنیت توسط پلیس در روز چهارشنبه‌سوری»، «احسان به والدین» «رسیدگی به شکایات ارباب رجوع در ادارات توسط

کارمندان»، «برپایی کارگاه‌های آموزش مهارت‌های زندگی» به ترتیب مربوط به کدام یک از پدیده‌های اجتماعی هستند؟

الف) هنجار اجتماعی – ارزش اجتماعی – هنجار اجتماعی – کنترل اجتماعی

ب) کنترل اجتماعی – ارزش اجتماعی – کنش اجتماعی – جامعه‌پذیری

پ) جامعه‌پذیری – ارزش اجتماعی – هنجار اجتماعی – ارزش اجتماعی

ت) کنترل اجتماعی – هنجار اجتماعی – ارزش اجتماعی – جامعه‌پذیری



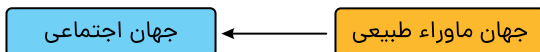
درس سوم: جهان اجتماعی

۱۰ چه تفاوت‌هایی میان «موجود زنده» و «جهان اجتماعی» وجود دارد؟

۱۱ چه ویژگی‌های مشترکی میان بدن موجودات زنده (گیاهان و جانوران) وجود دارد؟

۱۲ مقایسه کردن پدیده‌های ناشناخته و شناخته شده چه کاربردی دارد؟

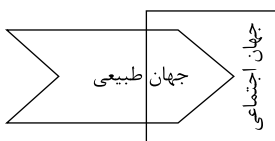
۱۳ برای شکل زیر یک مثال بنویسید.



۱۴ شباهت جهان اجتماعی و یک بازی گروهی مثل فوتبال را شرح دهید.

۱۵ موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی چگونه در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند؟

۱۶ سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌ها و جوامع انسانی چگونه برخورد می‌کنند؟



۱۷ نمودار مقابل را در نظر بگیرید و سپس گزینه مناسب آن را پیدا کنید. الف) سنت‌های الهی درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشاید.
ب) شناخت فرشتگان کنش‌های اجتماعی انسان‌ها را دگرگون می‌سازد.
پ) انسان‌ها، انبارها و سیلویی‌هایی را بنا می‌کنند تا با خشکسالی مقابله کنند.
ت) قوانین الهی ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گزارد.

درس چهارم: اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی

۱۸ لایه‌های سطحی و عمیق جهان اجتماعی را با یکدیگر مقایسه کنید.

۱۹ چرا کشورهای صنعتی موفق شدند نفت را به ارزان‌ترین قیمت ممکن از کشورهای نفت‌خیز بخرند؟

۲۰ چرا هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؟

۲۱ کدام جمله صحیح است؟

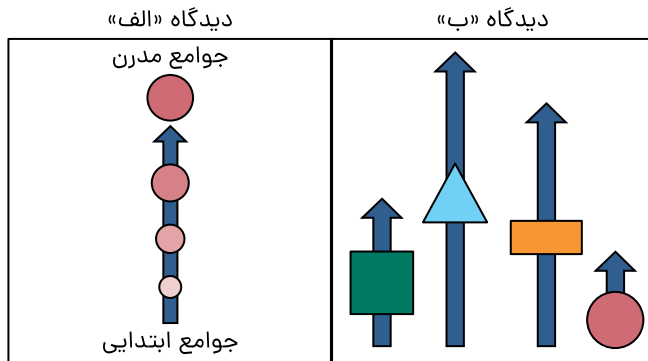
- الف) پدیده‌های اجتماعی را از جهت خرد و عینی بودن کلان و ذهنی بودن در یک پیوستار قرار می‌دهند.
ب) پدیده‌های اجتماعی را از جهت خرد و ذهنی بودن کلان و عینی بودن در یک پیوستار قرار می‌دهند.
پ) پدیده‌های اجتماعی را از جهت عینی و محسوس بودن ذهنی و نامحسوس بودن در یک پیوستار قرار می‌دهند.
ت) پدیده‌های اجتماعی را از جهت کلان و محسوس بودن خرد و نامحسوس بودن در یک پیوستار قرار می‌دهند.



۲۲ لایه‌های مختلف دو جهان اجتماعی معنوی و دنیوی را با هم مقایسه کنید.

درس پنجم: جهان‌های اجتماعی

۲۳ یک مورد از تفاوت‌های دو دیدگاه زیر را بنویسید.



۲۴ تفاوت میان جوامعی که برتری نژادی را سرلوحه خود قرار داده‌اند و جوامع مقابل آنها را بنویسید.

۲۵ انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، چگونه موجودی است؟

۲۶ چه عواملی سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود؟

۲۷ چه تفاوتی میان رفتار انسان‌ها و سایر موجودات وجود دارد؟

۲۸ عبارت‌های صحیح و غلط را با ص یا غ مشخص کنید.

الف با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت.

ب جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید و پیامدها و الزام‌های آن وابسته به قرارداد و اراده تک تک افراد است.

پ هویت اجتماعی افراد، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت فرهنگی جهان اجتماعی است و فرصت شکل‌گیری آن را فراهم می‌آورد.

ت اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها به تعامل با دیگر جهان‌ها بپردازد، زمینه پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

۲۹ انسان‌هایی که در مکان‌ها و زمان‌های گوناگون زندگی می‌کنند، از چه نظر شبیه یکدیگرند؟ مثال بزنید.

۳۰ ویژگی جهان‌های اجتماعی هم‌عرض چیست؟



۳۱ ویژگی‌های یک جهان اجتماعی زنده و سالم را بیان کنید.

۳۲ وضعیت جهان‌های اجتماعی را با توجه به دیدگاه تک‌خطی توضیح دهید.

۳۳ دیدگاه جامعه‌شناسانی را که معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند، توضیح دهید.

۳۴ نگاه تک‌خطی نسبت به تاریخ بشر را توضیح دهید.

۳۵ اگرچه انسان امروزی براساس تجربیات واقعی، استعمار را به معنی استثمار (بهره‌کشی به نفع از دیگران و دسترنج آنها) درمی‌یابد؛ ولی در سده‌های پیشین، نظریه استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده بود. درباره نظریه استعمار، تحقیق کنید. این نظریه محصول کدام‌یک از دیدگاه‌های بالا بود؟ نظریه استعمار را براساس آن دیدگاه، تفسیر کنید.

درس ششم: پیامدهای جهان اجتماعی

۳۶ آیا افراد انسانی صرفاً کنشگری منفعل هستند؟ چگونه؟

۳۷ چه مواردی به فعالیت اجتماعی انسان‌ها شکل می‌دهند؟

۳۸ ما انسان‌ها در چگونه جهانی متولد می‌شویم؟

۳۹ آیا می‌توان جهان اجتماعی را به خانه تشبیه کرد؟

۴۰ مهم‌ترین تفاوت انسان‌ها و حیوانات در خانه‌سازی چیست؟

۴۱ کدام گزینه در مورد «فرمت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی» نادرست است؟

- ۱) فرمت‌ها و محدودیت‌ها به صورت حقوق و تکالیف ظاهر می‌شوند
- ۲) ماکس وبر، رشد علوم تجربی را فرمت و قفس آهین را محدودیت جهان متجدد می‌داند
- ۳) فرمت‌ها و محدودیت‌ها، تنها ملاک ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف محسوب می‌شوند
- ۴) فرمت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و دو روی یک سکه هستند

۴۲ به ترتیب هر عبارت به کدام نوع فرهنگ و زوال کدام نوع عقلانیت اشاره دارد؟

- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.
- همه ظرفیت‌ها و استعدادهای انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد.
- داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌ها که پدیده‌های فراتجربی‌اند به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.
- ۱) فرهنگ سکولار - فرهنگ اساطیری - عقلانیت ابزاری
- ۲) فرهنگ اساطیری - فرهنگ دنیوی - عقلانیت
- ۳) فرهنگ اساطیری - فرهنگ سکولار - عقلانیت ذاتی
- ۴) فرهنگ سکولار - فرهنگ دنیوی - عقلانیت ذاتی



۴۳ قفس آهنین چه اثراتی دارد؟

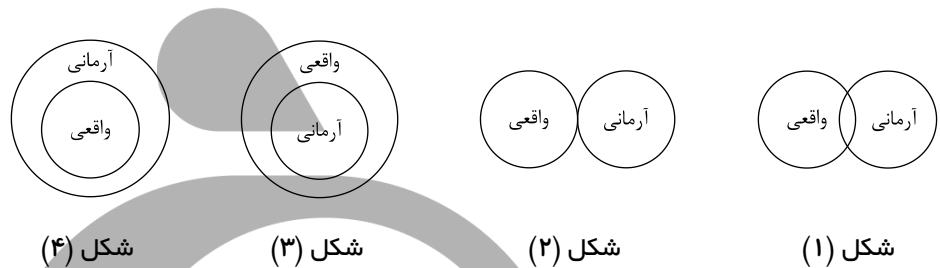
۴۴ عبارت زیر را توضیح دهید.
«فرمت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.»

۴۵ ویژگی‌های سه جهان اجتماعی دنیوی (سکولار)، معنوی و اساطیری را با یکدیگر مقایسه کنید.

درس هفتم: ارزیابی جهان‌های اجتماعی

۴۶ قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی را با یکدیگر مقایسه کنید.

۴۷ بهترین تصویر برای نشان دادن رابطه میان قلمرو آرمانی و واقعی کدام است؟



۴۸ قلمرو حق و باطل را با یکدیگر مقایسه کنید.

۴۹ قلمروهای واقعی، آرمانی و حق و باطل بودن هرکدام از مصادیق زیر را تعیین کنید. (گاه ممکن است یک مصداق بیش از یک پاسخ داشته باشد.)

قلمرو			
واقعی	آرمانی	حق	باطل
مصادیق			
			یتیم‌نوازی در ایران
			گاوپرستی در هندوستان
			تبعیض نژادی در آلمان
			سرازیر کردن زباله‌ها در آب دریاها توسط برخی از کشورهای جهان

۵۰ کدام گزینه در مورد پدیده «حق و باطل» صحیح است؟

(۱) براساس آگاهی یا جهل مردم تعیین می‌شود (۲) از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیر است
(۳) با روش‌های تجربی، داوری و ارزیابی می‌شود (۴) وابسته به پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی است

۵۱ جهان‌های اجتماعی در چه صورت از حق گسسته می‌شوند و به‌سوی باطل گام برمی‌دارند؟



فصل دوم: (هویت)

درس هشتم: هویت

۵۲ جدول هویتی زیر را با علامت + پر کنید.

ویژگی‌ها	انتسابی	اکتسابی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی
متولد ماه مهر						
خجالتی						
عضو جمعیت هلال احمر						

۵۳ در ارتباط جهان‌ها با یکدیگر، کدام مورد درست نیست؟

- الف) عصبانی شدن در اثر ترشح بیش از حد غدهٔ تیروئید، نشانگر تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی است.
 ب) درمان برخی از مرض‌های جسمانی با کمک قوای روانی، نشانگر تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی است.
 پ) متفاوت بودن زندگی اجتماعی مردم در محیط‌های مختلف جغرافیایی، نشانگر تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است.
 ت) تهدید طبیعت در اثر رشد صنایع آلاینده و افزایش کارخانه‌ها، نشانگر تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است.

۵۴ با توجه به مباحث گفته شده دربارهٔ تعامل و تناسب ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی، پدیده‌ها و رخدادها را تشریح کنید:

الف) وقوع جنبش‌های زیست‌محیطی در کشورهای غربی و تصویب قوانین سخت‌گیرانه در دفاع از محیط‌زیست در این کشورها، پدید آوردن تکنولوژی‌های سبز و صدور کارخانجات و صنایع سنگین این کشورها به سایر جوامع

ب) رواج شدید عمل‌های زیبایی در ایران؛ آیا تمامی عمل‌های زیبایی برخلاف ارزش‌ها و هنجارهای دینی جامعهٔ ایران است؟ آیا برخی از این عمل‌های زیبایی در راستای ارزش‌ها و هنجارهای جهان دنیوی متجدد انجام نمی‌شوند؟

پ) رواج ارزش‌های دنیوی از قبیل فردگرایی، تجمل‌گرایی، مال‌اندوزی و ... در کشورهای اسلامی

ت) آسیب‌ها و مسائل زیست‌محیطی تولید شده به‌وسیله مردم و سازمان‌های عمومی و دولتی در ایران

ث) حمایت مردم و دولت ایران از مظلومان جهان

درس نهم: بازتولید هویت اجتماعی

۵۵ این عبارت: «جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد، بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند.» به چه معناست؟

۵۶ انسان چگونه می‌تواند هویت اجتماعی خود را شکل دهد؟



۵۷) چه تفاوت‌هایی میان فعالیت‌های گروهی و جمعی انسان‌ها و دیگر جانداران وجود دارد؟

۵۸) هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟

الف) به معنای انتقال هویت اجتماعی انسان‌ها از نسلی به نسل دیگر است. به گونه‌ای که علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات، ویژگی‌های اساسی آن پایدار می‌ماند (.....)

ب) عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان می‌شود (.....)

۵۹) آیا امر به معروف و نهی از منکر، تنها وظیفه دولت‌ها است؟

۶۰) دوام و بقای کدام جوامع در معرض تهدید واقع می‌شود؟

۶۱) کدام فرهنگ‌ها از قدرت اقناع بیشتری برخوردارند؟

۶۲) در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر چه نقشی را ایفا می‌کند؟

۶۳) اگر جامعه‌ای روش مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، چه اتفاقاتی برایش می‌افتد؟

۶۴) همه عبارات زیر، مربوط به روش اقناع هستند، به جز

الف) هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.
ب) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.
پ) فرهنگ‌هایی که با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.
ت) جامعه، کسانی را که به انحراف اجتماعی دچار شده باشند، اقناع می‌کند.

درس دهم: تغییرات هویت اجتماعی

۶۵) تحرک اجتماعی در جهان معنوی چگونه است؟

۶۶) منظور از تحرک اجتماعی درون‌نسلی چیست؟

۶۷) تحرک اجتماعی در نظام سرمایه‌داری چگونه است؟

۶۸) انسداد اجتماعی یعنی چه و بیشتر در چه جوامعی وجود دارد؟

۶۹) رئیس‌جمهور وقت آمریکا در رابطه با کودتای ۱۹۹۱ الجزایر چه موضعی اتخاذ کرد؟



۷۰ چرا افراد نمی‌توانند هر نوع هویت اجتماعی را به‌دست آورند؟

۷۱ منظور از تحرک اجتماعی میان‌نسلی چیست؟ مثال بزنید.

درس یازدهم: تحولات هویتی جهان اجتماعی (۱)

۷۲ هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرمت شکل‌گیری کدام هویت‌ها را بروز می‌دهد و چه زمانی از بروز آن هویت‌ها جلوگیری می‌کند؟

۷۳ هویت فرهنگی جهان اجتماعی چه رابطه‌ای با هویت اجتماعی افراد دارد؟ آیا این دو می‌توانند مستقل از یکدیگر وجود داشته باشند؟ برای پاسخ، از نمونه زیر کمک بگیرید.

هر خانواده، مانند خانواده ما و شما یک گروه اجتماعی است. هویت خانوادگی هر کدام از ما، بخشی از هویت اجتماعی ما و نتیجه عضویت در یک خانواده است. در هر جهان اجتماعی به هر شکل از زندگی، خانواده نمی‌گویند، بلکه تنها شکلی از زندگی که براساس عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای نهاد خانواده باشد، پذیرفته می‌شود. در مقابل، نهاد خانواده نیز تا زمانی دوام می‌آورد که گروه‌های خانوادگی، عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای آن را بپذیرند و براساس آن عمل کنند. اکنون شما درباره رابطه میان جهان اجتماعی و نهادهای آن فکر کنید.

هویت خانوادگی افراد $\longleftrightarrow$ خانواده‌ها $\longleftrightarrow$ نهاد خانواده $\longleftrightarrow$ هویت فرهنگی جهان اجتماعی

۷۴ علل درونی تحولات فرهنگی به چه چیزهایی مربوط می‌شوند؟

۷۵ تزلزل فرهنگی چه زمانی رخ می‌دهد؟

۷۶ تزلزل فرهنگی را توضیح دهید.

۷۷ در چه صورت، تعارض فرهنگی به تزلزل فرهنگی منجر می‌شود؟

۷۸ تزلزل فرهنگی با چه چیزی همراه است؟ چرا؟

الف) با مرگ طبیعی یک فرهنگ - زیرا مرگ طبیعی یک فرهنگ، زمانی رخ می‌دهد که آن فرهنگ از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی و یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

ب) با شکاکیت و پوچ‌انگاری - زیرا شکاکیت و پوچ‌انگاری عامل پیدایی یأس، ناامیدی و خودکشی در افراد می‌شود.

پ) با خودباختگی فرهنگی - زیرا خودباختگی فرهنگی یک آسیب عمیق فرهنگی است و مانع از تعامل و دادوستد می‌شود.

ت) با بحران هویت - زیرا بحران هویت در جایی به‌وجود می‌آید که جامعه توان حفظ و دفاع از ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

درس دوازدهم: تحولات هویتی جهان اجتماعی (۲)

۷۹ اینکه گفته می‌شود جهان اجتماعی خودباخته از اینجا رانده و از آنجا مانده است، به چه معناست؟

۸۰ جهان اجتماعی در چه صورتی دچار خودباختگی فرهنگی می‌شود؟

۸۱ در چه صورتی یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر ملحق می‌شود؟



۸۲ چرا جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد؟

۸۳ در چه صورتی جهان اجتماعی می‌تواند توأم با دادوستد به گسترش و پیشرفت دست یابد؟

۸۴ از خودبینی تاریخی و حقیقی چه ارتباطی با هم دارند؟ آیا اگر جهان اجتماعی به یکی از معانی از خودبینی دچار شود، ناگزیر به دیگری هم مبتلا می‌شود؟ یا ممکن است جامعه‌ای در یک معنا از خودبینی نباشد، ولی در معنای دیگر، از خودبینی باشد؟

۸۵ جهان اجتماعی توحیدی چگونه با انسان و جهان برخورد می‌کند؟

۸۶ کدام مورد را نمی‌توان به جهان اجتماعی خودباخته نسبت داد؟

- الف) جوامع غیرغربی که مرعوب قدرت اقتصادی سیاسی برتر غرب می‌شوند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار می‌شوند.
 ب) جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.
 پ) وقتی عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع آشنایی اعضای آن با انسان و جهان می‌گردد، خودباختگی فرهنگی به وجود می‌آید.
 ت) غرب‌زدگی یکی از مصادیق خودباختگی فرهنگی است.

درس سیزدهم: هویت ایرانی (۱)

۸۷ جدول را کامل کنید (یک مورد).

ویژگی هویت ایرانی	
پیش از ظهور اسلام	پس از ظهور اسلام
الف	ب

۸۸ هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان چگونه است؟

۸۹ متفکران ایرانی از دهه سی به بعد در نقد چه رویکردی، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن پدید آوردند؟

۹۰ چه مسئله‌ای موجب شد تا تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی رواج پیدا کند؟

۹۱ چه عاملی باعث شد در نخستین رویارویی فرهنگ غرب و مسلمانان، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان دچار خودباختگی فرهنگی شود؟ و این امر سبب شد

الف) قدرت اقتصادی و اجتماعی غرب - متفکران اسلامی به نقد رویکرد تقلیدی فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که ساخته بودند، بپردازند.

ب) قدرت سیاسی و نظامی غرب - تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

پ) قدرت نظامی و فرهنگی غرب - متفکران اسلامی به نقد رویکرد تقلیدی فرهنگ غرب و هویت‌ها کاذبی که ساخته بودند، بپردازند.

ت) قدرت فرهنگی و اجتماعی غرب - تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.



۹۲ چگونه اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می شود؟

۹۳ جدول زیر را کامل کنید.

پیامدهای انقلاب اسلامی ایران	
بر جهان اسلام	بر جهان غرب
الف	ب

۹۴ انقلاب اسلامی ایران، حاصل چه چیزی بود؟

درس پانزدهم: هویت ایرانی (۳)

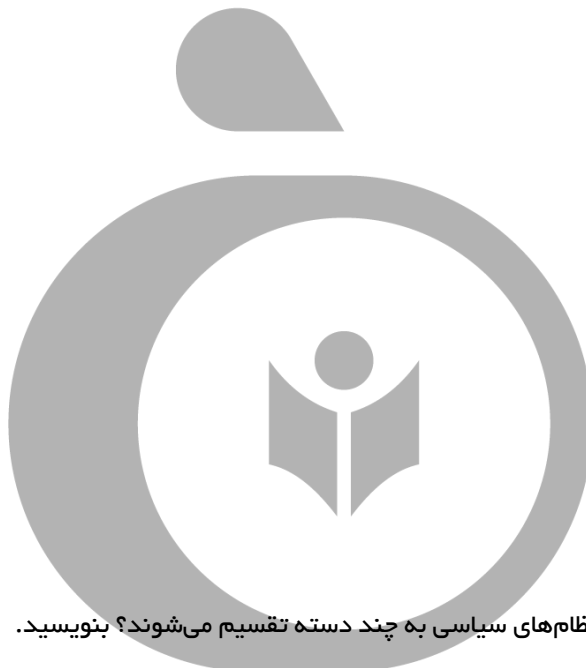
۹۵ اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف قدرت اجتماعی:

ب اقتدار:

پ مشروعیت:

ت لیبرال دموکراسی:



۹۶ بر اساس دینداری یا دنیامداری، نظام های سیاسی به چند دسته تقسیم می شوند؟ بنویسید.

درس شانزدهم: هویت ایرانی (۴)

۹۷ سیاست های جمعیتی را تعریف کنید.

۹۸ در چه صورتی افزایش جمعیت ضروری است؟

۹۹ کنش اقتصادی را تعریف کنید.



پاسخ نامه تشریحی

- ۱ جلب توجه، هشدار به خطر، ابراز احساسات (اعتراض، احترام و ...) و اعلام پیام (وجود اضطراب، مراسم عروسی و ...)
- ۲ پاکیزگی و نظافت جسم، نشاط روح، نزدیکی به خداوند
- ۳ پیامدهای ارادی خودشان کنش هستند و به کنشگر نیازمندند، اما پیامدهای غیر ارادی نتیجه طبیعی کنش هستند. پیامدهای ارادی، احتمالی هستند و امکان انجام نشدن هم دارند، اما پیامدهای غیر ارادی قطعی و اجتناب ناپذیرند.
- ۴ بوق زدن: این کنش می تواند معانی متعددی داشته باشد، از جمله: هشدار دادن به عابر پیاده - سلام کردن به دوستان - اعتراض به راننده ای که حق تقدم را رعایت نکرده است.
- ۵ زیرا وقتی راننده ای پشت چراغ قرمز می ایستد، مقرراتی را رعایت می کند که مورد قبول دیگران است. به همین دلیل کنش او، اجتماعی است.
- ۶ ارزش ها و هنجارهای اجتماعی بعد از اینکه از طریق کنش های اجتماعی تحقق پیدا کردند، پدیده های «جامعه پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند. افراد با عمل کردن بر اساس ارزش ها و هنجارها، به آنها تداوم می بخشند.
- ۷ پدیده های اجتماعی را انسان ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می آورند و از آنجا که افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف عمل می کنند، پدیده های اجتماعی معنادار هستند.
- ۸ مثلاً فردی به تنهایی و با صدای دلخواه در مکانی مطالعه می کند. حال اگر فرد دیگری وارد شود، مطالعه او به یک کنش اجتماعی تبدیل می شود و پای ارزش ها و هنجارهای اجتماعی را به میان می آورد. او برای رعایت حقوق دیگری (تحقق یک ارزش) باید در حضور دیگران، آرام مطالعه کند (پیدایش یک هنجار).
- ۹ گزینه «ب»
- ۱۰ رفتارهای اعضا در جهان اجتماعی آگاهانه و ارادی است ولی در موجود زنده چنین چیزی وجود ندارد - نقش هایی که اعضا در جهان اجتماعی برعهده دارند اعتباری است ولی در موجود زنده نقش های اعضا تکوینی است.
- ۱۱ الف) اندام و اعضای متفاوتی دارند؛ ب) اعضای آنها به یکدیگر وابسته اند و هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می کنند؛ پ) اعضا برای حفظ حیات موجود زنده، در ارتباط با یکدیگر عمل می کنند؛ ت) اعضا برای تأمین هدف مشترک، از چپش و نظم مناسبی برخوردارند.
- ۱۲ بعضی اوقات انسان ها برای اینکه پدیده های ناشناخته را بشناسند، آنها را با پدیده هایی آشنا، مقایسه می کنند. در مقایسه پدیده ها با یکدیگر، شباهت ها و تفاوت های آنها آشکار می شود.
- ۱۳ سنت ها و قوانین الهی با انسان های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم یکسان عمل نمی کند و درهای آسمان را بر عدالت پیشگان می گشاید و ستم پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می گذارد.
- یا شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان ها و ارزش های زندگی آدمیان را تغییر می دهد و کنش های اجتماعی آنان را دگرگون می سازد.
- ۱۴ جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی است. در بازی گروهی مثل فوتبال، افراد مختلفی عضوند که عضویت و نقش هر کدام توسط بازیکنان تعریف یا پذیرفته می شود. در زمین فوتبال بازیکنان، داوران و تماشاگران آگاهی های مشترکی دارند. آنها قواعد بازی را می دانند؛ از عضویت یکدیگر اطلاع دارند؛ وظایف و انتظارات یکدیگر را می شناسند و آنها را می پذیرند.
- ۱۵ موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می گیرند.
- ۱۶ سنت ها و قوانین الهی با انسان های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی کند و درهای آسمان را بر عدالت پیشگان می گشاید و ستم پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می گذارد.
- ۱۷ گزینه «پ»
- ۱۸ لایه های عمیق، تأثیرات همه جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می گیرند، اما لایه های سطحی، هم تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییر هستند.
- ۱۹ زیرا در کشورهای نفت خیز، بعد عینی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت؛ ولی بعد ذهنی و معنایی آن مفقود بود.
- ۲۰ زیرا تمامی پدیده های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این رو هیچ یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند.
- ۲۱ گزینه «پ»
- ۲۲ جامعه ای که جهان را به زندگی دنیا محدود می کند و دل به آن می سپارد، آرمان ها و ارزش ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با آن شکل می دهد. پول پرستی، آبادانی دنیا از عقاید و ارزش ها و هنجارهای چنین جامعه ای است. اما جامعه ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می بیند عقاید، ارزش ها و هنجارهای خود را متناسب با چنین باوری سازمان می دهد، مثل تقوا، توجه به ضغفا و نیازمندان، انجام عبادات و تکالیف دینی.
- ۲۳ دیدگاه الف:
- ۱- عده ای از جامعه شناسان معتقدند همه جهان های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می کنند.
- ۲- آنها جهان های اجتماعی را شبیه به یک نوع موجود زنده و تفاوتشان را همانند تفاوتی که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود پیدا می کند، می دانند.
- ۳- این جامعه شناسان نگاه خطی به تاریخ بشر دارند و جهان های اجتماعی را دارای تاریخ؛ یعنی سرگذشت و سرنوشت یکسان می دانند.
- ۴- از نظر آنها جهان های اجتماعی در طول هم قرار می گیرند و در این مسیر واحد، جوامع مدرن پیشرفته تر و جوامع دیگر عقب مانده اند و باید جوامع پیشرفته را الگوی خود قرار دهند.
- دیدگاه ب:
- ۱- در مقابل عده دیگری از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان های اجتماعی متنوع اند و مسیرهای مختلفی را می پیمایند. این اندیشمندان اجتماعی، جهان های اجتماعی را در عرض هم قرار می دهند.



۲- در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی تاریخ متفاوتی دارند و هیچ‌یک با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند فقط با روابط متقابل می‌توانند از تجربیات و دستاوردهای یکدیگر استفاده کنند.

۳- آنها جهان‌های اجتماعی را شبیه موجودات متنوع می‌دانند و بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

۲۴ گاهی، نوعی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد که مبتنی بر تبعیض نژادی است و گاهی در تقابل با آن، جهان اجتماعی دیگری شکل می‌گیرد که نژادها، زبان‌ها و اموری از این دست را عناصر اصلی به‌شمار نمی‌آورند، مانند جامعه اسلامی

۲۵ انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست بلکه کنشگری فعال و تاثیرگذار است.

۲۶ تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آنها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی و مختلف می‌شود.

۲۷ رفتار سایر موجودات زنده، ناآگاهانه یا غریزی است؛ ولی جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد.

۲۸

الف (ص)

ب (غ)

پ (ص)

ت (ص)

۲۹ نظم و همکاری میان اعضای بدن انسان یکسان است، مثلاً همکاری دستگاه تنفس و گردش خون در بدن انسان‌ها، همیشه و همه‌جا، یکسان است و اینکه انسان موجودی منفعل و پذیرنده نیست بلکه کنشگری فعال و تاثیرگذار است. همچنین اینکه انسانی خلاق و آگاه است، این ویژگی‌ها در همه زمان‌ها و مکان‌های گوناگون صدق می‌کند.

۳۰ جهان‌های اجتماعی هم‌عرض متنوع‌اند، هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب با خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند.

۳۱ الف) فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.

ب) مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد.

ج) در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آنها به وجود می‌آورد و سپس از آنها استفاده می‌کند.

۳۲ بعضی از جوامع در این مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب‌مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

۳۳ عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند که همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را طی می‌کنند. این جامعه‌شناسان اعتقاد دارند همه جهان‌ها اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

۳۴ در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته عقب‌مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

۳۵ نظریه استعمار محصول دیدگاه تک‌خطی می‌باشد که براساس آن، همه جوامع در یک خط و در طول یکدیگرند. بعضی جوامع در این مسیر جلوتر و برخی عقب‌مانده‌اند. جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت قرار دهند. جوامع پیشرفته به استعمار به عنوان اقدامی تمدن‌ساز می‌نگریستند که به ارتقای اقوام عقب‌مانده می‌انجامد. استعمار به معنای ظاهری آباد کردن، نتیجه‌ای به جز غارت مواد خام کشورهای تحت سلطه توسط استعمارگران نداشته است. این فرآیند، جوامع توسعه‌یافته را روز به روز توسعه‌یافته‌تر و جوامع فقیر را فقیرتر می‌سازد.

۳۶ خیر: افراد انسانی صرفاً کنشگری منفعل و مجبور نیستند، بلکه می‌توانند یا در جهت تداوم، گسترش و پیشرفت این جهان حرکت کنند یا در مسیر حرکت به‌سوی جهان اجتماعی جدیدی گام بردارند.

۳۷ جهانی که باورها، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای آن شکل گرفته‌اند به فعالیت اجتماعی انسان‌ها شکل می‌دهند.

۳۸ ما انسان‌ها در جهانی دیده می‌کشاییم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است؛ جهانی که باورها، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای آن شکل گرفته‌اند.

۳۹ بله، جهان اجتماعی را می‌توان همچون خانه‌ای در نظر گرفت که انسان می‌سازد؛ ولی این خانه پس از ساخته شدن، الزاماً و پیامدهایی برای انسان پدید می‌آورد که رفتار و زندگی او را متأثر می‌سازد.

۴۰ مهم‌ترین تفاوت خانه‌سازی انسان و حیوان در این است که انسان پس از ساختن خانه‌اش ناچار می‌شود متناسب با شرایط خانه، در خود و شیوه زندگی‌اش تغییر ایجاد کند.

۴۱ ۳- فرم‌تها و محدودیت‌ها، تنها ملاک ارزیابی جهان‌های اجتماعی مختلف محسوب می‌شوند.

۴۲ ۳) فرهنگ اساطیری - فرهنگ سکولار - عقلانیت ذاتی

۴۳ رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، آنها را به‌تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرمت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.

۴۴ بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرم‌تها و محدودیت‌هایی دارند. فرم‌تها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرم‌تها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.

۴۵ جهان سکولار: جهان دنیوی دارای فرهنگ دنیوی است، به فرهنگ دنیوی «فرهنگ سکولار» نیز می‌گویند. عقاید و ارزش‌های آن مربوط به همین جهان است. در این فرهنگ جهان دیگر انکار می‌شود و یا در محدوده منافع که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود. جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد.

جهان معنوی: فرهنگ معنوی دارد این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند. زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند. انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده، چهره آسمانی و ملکوتی پیدا می‌کند.

جهان اساطیری: فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.



۴۶ ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آنها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آنها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

۴۷ شکل «ا»؛ چون بخشی از قلمرو آرمانی در درون قلمرو واقعی متجلی می‌شود و بخشی از قلمرو واقعی درون قلمرو آرمانی و بخش‌هایی از هر دو بیرون از یکدیگر قرار می‌گیرند.

۴۸ هر بخش از جهان اجتماعی که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.

۴۹

قلمرو	واقعی	آرمانی	حق	باطل
مصادیق				
ی تیم‌نوازی در ایران	+	+	+	
گاوپرستی در هندوستان	+			+
تبعیض نژادی در آلمان		+		+
سرازیر کردن زباله‌ها در آب دریاها توسط برخی از کشورهای جهان	+			+

۵۰ (۲) از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیر است

۵۱ اگر جوامع حقایق را نشانند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، از حق گسسته و به‌سوی باطل گام برمی‌دارند.

۵۲

ویژگی‌ها	انتسابی	اكتسابی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی
متولد ماه مهر	+		+		+	
خجالتی		+		+	+	
عضو جمعیت هلال احمر		+		+		+

۵۳ گزینه «ت»، تهدید طبیعت در اثر رشد صنایع آلاینده و افزایش کارخانه‌ها نشانگر تاثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی است.

۵۴

الف جنبش‌های زیست‌محیطی در اروپا امروزه به یکی از مهم‌ترین و قوی‌ترین جنبش‌های اجتماعی تبدیل شده که بر فرایند تصمیم‌گیری در اتحادیه اروپا نیز تأثیرگذار بوده است. در واقع هدف اصلی این جنبش‌ها، تبدیل گفتمان‌های زیست‌محیطی و پیوند زدن مسائل زیست‌محیطی به جوامع اروپایی است که در این راه موفقیت‌های چشمگیری کسب نموده‌اند.

ب زن‌ها بدن خود را به عنوان سرمایه، نقاب، جایگاه هویت مستقل و جایگاه کسب لذت و آرامش درک می‌کنند. چنین زنانه تلاش می‌کنند با استفاده از سازماندهی بدن خود به شیوه دلخواه، بسیاری از معایب خود را بپوشانند و هویتی را بازسازی کنند که ممکن است در عرصه و زمانی خاص از زندگی زیر سوال رفته باشد یا حتی هویت دلخواه خود را بسازند و خود را به شیوه دلخواه به دیگران معرفی کنند. در عصر کنونی، زیبایی‌سازی‌ها امکانات جدیدی پیدا کرده است. پرسش این است که آیا این زیبایی‌سازی خلاف اسلام است؟ طبق نظر فقها، اسلام این اجازه را می‌دهد. فقط باید توجه کرد که هر چیزی قیود و حدودی دارد. این حدود برای این است که مناسبات اجتماعی به هم نریزد و ارتباطات معنوی مخدوش نشود.

پ از منظر فلسفه غرب، انسان اساساً به دنبال کسب لذت بوده و این حس درونی (احساس لذت) سرمنشأ حرکت و تمدن بشری است. در این دیدگاه آنچه که اهمیت دارد، ماده و جسم است و انسان با رعایت قوانین اجتماعی مجاز است که از لذت‌های مورد علاقه خود بهره‌مند شود. اما در دیدگاه اسلام انسان هدف متعالی دارد و زیست آن، تنها برای زندگی مادی تبیین نشده است. در دیدگاه اسلام، اخلاق و ارزش‌های معنوی از اهمیت بسیاری بهره‌مند است و زندگی بشر تنها به دنیای مادی ختم نمی‌شود. در واقع هر دو نگاه اسلامی و غربی هر دو کمال‌گرا هستند اما تفاوت در نوع نگاه به کمال‌گرایی است.

ت بررسی‌ها نشان می‌دهد در چهل سال اخیر بیش از ۲۰ میلیون هکتار از مراتع تغییر کاربری داده شده‌اند و گونه‌های زیاد جانوری و گیاهی منقرض گشته‌اند. همچنین اوضاع نابسامان کشاورزی بیشترین آسیب را به منابع آبی وارد کرده و نتیجه آن خشک شدن تالاب‌ها، فرسایش خاک، فرونشست زمین، بیابان‌زایی و ظهور کانون‌های جدید ریزگرد بوده است. مصرف سم و کود شیمیایی در کشاورزی ایران بسیار فراتر از استانداردهای جهانی است. آلودگی هوا هم در فصول سرد در برخی کلان‌شهرها از جمله تهران، ناشی از سوخت ناقص خودروها، مازوت‌سوزی و ... است. سهم انرژی‌های پاک در مصرف انرژی ایران بسیار پایین بوده در حالی که ایران شرایط استفاده از انرژی خورشیدی و بادی را دارد.

ث در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران اصولی وجود دارد. اصلی مثل «حمایت بی‌دریغ از مستضعفان و مسلمانان جهان». اصلی که آن هم در قانون اساسی آمده است. اصل سوم بند ۱۶ است: «تنظیم سیاست خارجی کشور براساس معیارهای اسلام، تعهد برادرانه نسبت به همه مسلمانان و حمایت بی‌دریغ از مستضعفان جهان». همچنین اصل ۱۵۴ جمهوری اسلامی ایران در عین خودداری کامل از هرگونه دخالت در امور داخلی ملت‌های دیگر از مبارزه حق‌طلبانه مستضعفین در برابر مستکبرین در هر نقطه از جهان حمایت می‌کند.

۵۵ یعنی آن فرد را به‌عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد و برای او ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد.

۵۶ انسان در صورتی که موقعیت خود را شکل بدهد، حقوق و تکالیف خود را بشناسد و به آنها عمل کند، می‌تواند هویت اجتماعی خود را شکل دهد.

۵۷ فعالیت‌های گروهی و جمعی انسان‌ها با آگاهی و اراده صورت می‌گیرد، ولی سایر جانداران فعالیت‌های گروهی و جمعی خود را به‌صورت غریزی انجام می‌دهند.

۵۸



الف بازتولید هویت اجتماعی

ب از خودبیگانگی حقیقی یا از خودبیگانگی فطری

۵۹) خیر، امر به معروف و نهی از منکر، سطوح متفاوتی نیز دارد. در مواردی، همگانی و برعهده همه افراد جامعه است و در برخی موارد، وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است.

۶۰) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

۶۱) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.

۶۲) در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر، در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.

۶۳) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

۶۴) گزینه «ت» - اقلان، روشی است که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود و هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

۶۵) هویت‌های اجتماعی که ابعاد متعالی و الهی انسان‌ها را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند و نمی‌توانند تحرک اجتماعی صعودی بیابند. علت تفاوت فرصت‌های اجتماعی در این دو جهان، لایه‌های بنیادین ارزش‌ها و عقاید آنها می‌باشد که برخی تغییرات هویتی و تحرکات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

۶۶) عبارت از تغییر یا تغییراتی در موقعیت اجتماعی فرد یا یک گروه در همان نسل است.

۶۷) در نظام سرمایه‌داری به دلیل اینکه افزایش ثروت از ارزش‌های اصلی آن است، تحرک اجتماعی صعودی فقط برای صاحبان ثروت ممکن است.

۶۸) مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند و بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد بر اساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود.

۶۹) رئیس‌جمهور وقت آمریکا در دفاع از این کودتا گفت که مردم الجزایر نیاز به دموکراسی کنترل‌شده دارند.

۷۰) افرادی که در جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، متناسب با لایه‌های بنیادین هر جهان اجتماعی فرصت تحرک اجتماعی و کسب هویت اجتماعی جدید را دارند. هر جامعه متناسب با عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی را منع و برخی دیگر را تشویق می‌کند.

۷۱) تغییر یا تغییراتی در موقعیت اجتماعی از نسلی به نسل دیگر است. مثلاً هنگامی که فرزند یک راننده تاکسی، تحصیلات دانشگاهی کسب می‌کند و پزشک می‌شود از نسلی به نسل دیگر تحرک میان‌نسلی به وقوع پیوسته است.

۷۲) هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد و در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند.

۷۳) هویت اجتماعی افراد نمی‌تواند مستقل از هویت فرهنگی جهان اجتماعی باشد. می‌دانیم جهان اجتماعی مجموعه‌ای از پدیده‌های اجتماعی است که بر اثر کنش‌های آگاهانه و اختیاری افراد ایجاد شده است. بنابراین تعامل بین نهادها و افراد، استقلال آنها را از بین می‌برد و تعامل دوسویه آنها را به هم وابسته می‌کند. هویت فرهنگی، نهادهای اجتماعی را تعریف می‌کند و نهاد اجتماعی درصدد رفع نیاز پدیده‌های اجتماعی برمی‌آید که این پدیده‌ها حاصل کنش افراد جامعه هستند. بدیهی است با تغییر نیازها، کارکرد پدیده‌ها تغییر کرده و تغییر نهاد موجب تغییرات درونی در هویت فرهنگی می‌شود که بازتاب آن تغییر در نهادها خواهد بود.

۷۴) علل درونی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد.

۷۵) تزلزل فرهنگی، هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

۷۶) گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تدوam می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به «تزلزل فرهنگی» منجر شود.

۷۷) در صورتی که تعارض فرهنگی یا شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تدوام پیدا کند و جهان اجتماعی نتواند رفتارهای اجتماعی را بر اساس فرهنگ خود سازمان دهد.

۷۸) گزینه «ت» تزلزل فرهنگی با بحران هویت همراه است، زیرا بحران هویت در جایی به وجود می‌آید که جامعه توان حفظ و دفاع از ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۷۹) جهان اجتماعی خودباخته نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تدوام ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که می‌هوت و مقهور آن شده است، ملحق شود.

۸۰) اگر اعضای آن می‌هوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر، بدون تحقیق و گزینش از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند.

۸۱) جهان اجتماعی که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.

۸۲) به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

۸۳) اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود، با جهان اجتماعی دیگر تعامل و دادوستد داشته باشد و در محدوده هنجارها و شیوه زندگی، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آنها پدید آورد، زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

۸۴) از خودبیگانگی تاریخی، مقدمه از خودبیگانگی حقیقی است. در واقع انسان با شناخت تاریخ خود می‌تواند مستندهایی بر فرهنگ خود ارائه دهد، در غیر این صورت در مقابل فرهنگ بیگانه سلاحی برای پاسخگویی ندارد.



۸۵) درهای آسمان و زمین را به روی انسان می‌گشاید و او را با خود و جهان هستی آشنا می‌گرداند. انسانی که به خودآگاهی می‌رسد، خویش و جهان را آیات و نشانه‌های خداوند می‌یابد و همواره انیس و همنشین خداوند خواهد بود.

۸۶) گزینه «پ»، وقتی عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع آشنایی اعضای آن با انسان و جهان می‌گردد، از خود بیگانگی فطری (حقیقی) به وجود می‌آید.

۸۷) الف) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند. (ذکر یک مورد کافی است)
ب) ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند، به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند. عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت جهان اسلام درآمد. (ذکر یک مورد کافی است)

۸۸) در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک و عرب و فارس تقسیم می‌کند.

۸۹) متفکران ایرانی از دهه سی به بعد در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویش، پدید آوردند.

۹۰) قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

۹۱) گزینه «ب» قدرت سیاسی و نظامی غرب باعث شد در نخستین رویارویی فرهنگ غرب و مسلمانان، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان دچار خودباختگی فرهنگی شود.

۹۲) جهان اسلام با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند و به این ترتیب، اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.

۹۳) الف) جهان اسلام هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند. یا اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌شود.
ب) نظریه پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فرا خوانده است.

۹۴) انقلاب اسلامی ایران، حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود.

۹۵)

الف) قدرت اجتماعی، هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.

ب) قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

پ) به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

ت) نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد و هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد. این نظام، حکومتی دنیوی و این جهانی است و با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.

۹۶) دو دسته:

۱) نظام سیاسی که دینی است و بر مدار احکام و قوانین الهی سازمان می‌یابد.

۲) نظام سیاسی که سکولار و دنیوی است و فقط ارزش‌ها و آرمان‌های دنیوی و این جهانی را مدنظر قرار می‌دهد.

۹۷) نهاد سیاست که مسئولیت هماهنگی نهادها را برعهده دارد، برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلی را به اجرا درمی‌آورد که «سیاست‌های جمعیتی» نامیده می‌شود.

۹۸) اگر اولاً فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت، بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد، نه فرهنگ باطل؛ ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند، افزایش جمعیت ضروری است.

۹۹) به آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم، کنش اقتصادی می‌گویند.